

מיכלאות שם המישחק

שם המישחק הוא
טרנספר
אבל לא כדאי
להשתמש במילה זו.
היא לא יפה.

אילנה אלון

מאיר כהנא רוצה לגרש מן הארץ את כל הערבים — כ-2.2 מיליון במיספר. יובל נאמן, מנהיג התחייה, מתון יותר. הוא רוצה לגרש רק את כל הפליטים, כחצי מיליון במספר. השבוע הסתבר כי המפר"ל צנועה עוד יותר. היא פירסמה סעיף למצו החדש שלה. לפיו ייושבו הפליטים מחדש. היקף. גם בארצות-ערב. ראשי המפלגה הצביעו בגאווה על כך שזהו ניסוח-שליפ-שרה. אפשר להבין אותו כחזרה על הצעת-נאמן (גירוש חצי מיליון), וגם כהצעה לסילוק מיספר קטן יותר. כך או כך, שם-המישחק הוא "טרנספר", גם אם המילה עצמה אינה מופיעה, חלילה, במצו.

"טרנספר" הפכה מילה גסה. גם מי שדוגל ברעיון, משתמש כיום במילים עדינות יותר. מילים כמו "ישוב" ו"גם".

ניצחון החרדים. הצעה משכה לשעה קלה את תשומת-הלב הלאומית אל המפר"ל, מיפלגה כושלת שחרלה מלעמוד במוקד של מאורעות. אמה של המפר"ל, תנועת המיוזרחי, קמה בשעתו כדי לאבטח את האגף של התנועה הציונית כלפי המחנה החרדי במיוחד-אירופה ובמרכזה. כל הרבנים הגדולים של או התנגדו לציונות וראו בה כפירה.

במשך הזמן היתה המפר"ל מופקרת על ההגנה בתי חזיתות: מול הקיצוניים החרדים ומול הקיצוניים הלאומניים-התיים.

תחילה עמדה בכך בהצלחה. אחרי השואה היו המניות של המחנה החרדי בשפל. הכל זכרו כי הרבנים ציוו על היהודים שלא לעלות לארץ-ישראל. כתוצאה ישירה מכך ניספו מאות אלפים בשואה. ואילו הרבנים עצמם הצילו ברובם את עצמם וברחו, בעזרת השם.

ברור האחרון השתנה המצב. בעזרת הממשלה — תחילה ממשלת-המערך, אחר-כך ממשלת-הליכוד — זכה המחנה החרדי לא רק בלגיטימציה לאומית, אלא גם במבול של כספים, שהושקעו בחינוך, החינוך העצמאי של אגודת-ישראל גדל מ-4000 ל-20 אלף נפש. הוא פרץ מן הגטו האשכנזי, ומקיף עתה חלקים גדולים של בני "עדות המזרח", שלמדו לא רק אידיש, אלא גם קנאות רתית מן הסוג שהיה בעבר זר לגמרי למסורת הספרדית. השבוע ביקר בארץ נשיא הפרדציה הספרדית העולמית, המיליונר נסים גאון, וקרא לעדות לקדם מילחמה על החרדים, כדי להחזיר לספרדים את הסובלנות הדתית שאבדה להם.

ניצחון הלאומנים. באותו הזמן איבדה המפר"ל גם את הקרב בחזית הלאומנות. ראשי המפר"ל עצמם ניסו לרכוב על הסוס הזה. אנשים כמו זבולון המר והיהודה בן-מיאח בנו את הקאריירה המיפלגתית שלהם עם ניצול מגמות אלה. אולם גוש-אומנים, התחייה ומאיר כהנא נבנו מן הקנאות החדשה, והמפר"ל נפלה קורבן לגולגולת שהיא עצמה עזרה לטפח אותה. המר המר ושות' הסיקו את המסקנה והתמתנו. הסעיף המוצע למצו בא, כנראה, להתחנף לקיצוניים, שאחריהם מום — כמו חיים לרוקמן ויוסקה שפירא — חזרו למפר"ל.

הסיפור המרהים שלא פורסם בארץ: ישראל: בין עקבה לבגדאד

מעורבות הישראלית של שר-המישפטים האמריקאי ארד מיז מהווה, מזה שנה ויותר, נושא לחקירה מקיפה של תובע-הדוקר של מיסר-המישפטים האמריקאי.

עד כה חקר התובע את שאלת מעורבותו של השר (הממונה עליו) באמצעות דיווח של מיו ועורכי-דינו רוברט וולש, באישורי עבודות ללא מיכרו מטעם הצבא האמריקאי לחברה כשם וודסאן, שהיה לה מיפעל-מתכת ככרוסקס.

החברה מצויה באחרונה בידו כונס-נכסים. מנהליה הורו במתן שוחר ובקבלת עבודות בהונאה, וממתנים לגורדינים. כפי שהתפרסם בכתבה קודמת (השולום הזה 17.6.87) היתה וודסאן בעלת השקעות בישראל, ורכי שה בכרמיאל מיפעל שבו ייצרה חלקי-מנוע עבור החווה שקיבלה מהצבא האמריקאי. בעלי המניות של וודסאן יהודים טובים מברונקס, מחזקים אך היום באופן פרטי בהשקעות נוספות בישראל.

לפני כמה ימים התפרסמה באמ"ריקה פרשה חדשה הקשורה בחקירת עיסקי השר מיז, ושוב נמצאת ישראל במרכז העניין. המציאות עולה הפעם על כל דמיון.

בהנאם לחומר-החקירה שדלף ממיז שרדי התובע-הדוקר המיוחד, ג'יימס מקגי (שסירב להשיב לכל שאלה ששאלתיו למען כתבה זו) השתמש וולש בשמו של שר-המישפטים מיז באוקטובר 1985 כדי לשכנע את אלן גרסון, עוזר שר-המישפטים, לאשר שינוי של תקנה, כדי לאפשר את הקמת צינוור-נפט מעיראק לעקבה.

כפי שמוזלח "ניוירוק טיימס", שינוי התקנה היה חיוני כדי לאפשר לישראל להשיג תמוש בכספי הסיוע האמריקאי לאבטחת הסכם בין ישראל ל"משקיעים זרים, שלפני ישראל

ישראל הבטיחה לעזור להנחת צינוור-נפט עיראקי לעקבה

לא תפגע בשום נסיבות בציי נור הנפט שיוזח בין עיראק לעקבה.

המשקיע הזר העיקרי הוא ברוך רפפורט, המתואר בניו יורק טיימס כמשקיע שווייצרי, אולם הידוע לי בישראלי כך חיפה. התוכנית להנחת הצינור בוטלה אחרי סירוב אלן גר-שון לאשר את שינוי התקנות.

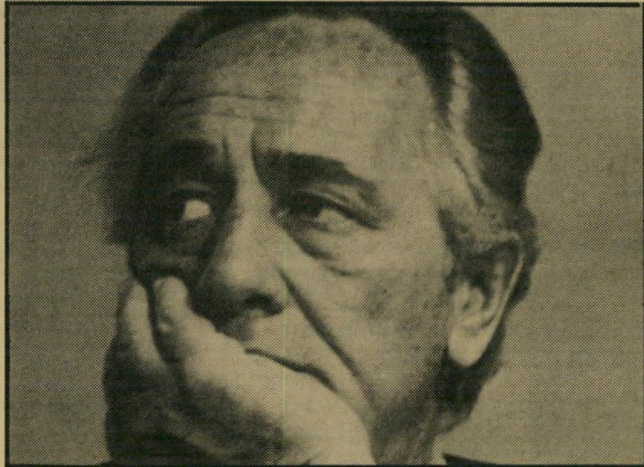
ברוך רפפורט החל את דרכו כספק שירותים לחברת צ'ום ואניותיה כעת עגינתו באירופה. כאשר הקים מאיר הלוי את חברת סומורפין, הקים רפפורט חברה משלו לעיסקי-ספנות-ב'נבה. הוא עשה את הכסף הגדול כשחתם על חוזה עם ממשלת אינדונזיה, לבניית צי מכליות-נפט בשווי של שני מיליארד דולר להובלת הנפט האינדונזי.

כעבור כמה שנים הועמד לדין השר האינדונזי שחתם עימו על ההסכם, והורשע על קבלת שוחד ביעסקה זו. רפפורט ניהל תביעות נגד אינדונזיה, וזכה בסוף 200 מיליון דולר. בעזרת כסף זה רכש ב'נבה בנק קטן, ועבר לעיסקי-נפט בינלאומיים. בין היתר המשיך בקשריו עם ישראל, תרם מישה מיליון דולר לכיתת-החולים רח"ם בחיפה, אולם נמנע מעסקים בישראל.

עורך-הדיון וולש טיפל גם בעיסקי רפפורט. בעיקבות מילחמת עיראק איראן עלה הרעיון לפתור את בעיית

לפי ניו-יורק טיימס, לרפפורט היו קשרים ישירים בישראל, לכבטאל היו בעקיפין (שולץ, ויינברגר) ובאמצע 1985 הושגה הסכמה שקטה של ממשלת-ישראל לכך שיה

יצאו הנפט העיראקי עליידי הנחת צינוור-נפט מעיראק לעקבה. עלות הפרוייקט היתה מיליארד דולר, ולשם מימונו חבר רפפורט עם חברת בכטאל האמריקאית. חברה זו היא אחת

פרס — הסכמה חשאית

חוכיין — מאחורי ההסכם המדיני

Israel as a Crucial Factor
The prospect of possible Israeli action against the pipeline became crucial to its fate. Several former Government officials involved in the project said Mr. Wallach had told he had had discussions with top Israeli officials to try to eliminate the possibility of an Israeli attack by obtaining some form of Israeli guarantee.
Mr. Wallach, the former official said, described these discussions as having been sanctioned by the United States Government. Mr. Wallach also said that the project was crucial to advancing the peace process in the Middle East, the former officials said.

קטע מ"ניוירוק טיימס" ערוכה נגד החקפה ישראלית

צינור לא ייסגע גם בעת מילי-חמה. אולם נראה כי השווי של הבטחות ממשלת-ישראל לא היה גבוה בנדרסת המשקיעים, והן לא הספיקו. בכטאל ורפפורט רשו שממשלת ישראל תפי קיד פיקוחן כספי לשמירת הבטחתה. בשיחות בין המשקיעים ונציגים בישר-אל הסכימו הישראלים גם לכך, והציעו

הגדולות בעולם, והיא פעילה ביותר בארצות-ערב, בעיקר בסעודיה. שר-הביטחון האמריקאי שפרש, קספר וייני-ברגר, ושר-החוץ הנוכחי ג'ורג' שולץ, כיהנו שניהם בעבר בהנהלתה. רפפורט ובכטאל היו מוכנים לממן את הפרוייקט, בתנאי שתובטח אי-פגיעה בו במקרה של מילחמה בין ישראל לשכנותיה.

שר-מישפטים מיז עוד הסתככות בשעוריה

לשריין לשם כך את כספי הסיוע האמ"ריקאי המיוחד הניתן לישראל כל שנה. ההסכמה הישראלית לכך תמוזה. גם אילו היה לישראל עניין לסייע לעיראק נגד אי-ראן, מדוע היה עליה לתת ערבויות כאלה? קרוב לוודאי כי ההסכמה ניתנה בגלל הגב של המשקיעים: אחרי הכל, וולש ייצג את מיז, בכטאל את שולץ וויינברגר, וגם לברוך רפפורט היו כמה קשרים בישר-אל.

באוקטובר 1985 התקיימה בוויני-גטון פגישה בין אדוארד מיז, רוברט וולש וברוך רפפורט. על פגישה זו העיד לפני החוקר רוברט מקפרלן, מי שהיה אז יועץ הנשיא לביטחון לאומי. לפי העדות קבע מיז כי לאמריקה עניין לאומי לסייע לצינור-הנפט, והוא הירשה להשתמש בשמו לקידום נושא הצינור. (זה היה באותו הזמן שבו הוסכם בין ישראל וארצות-הברית, בהשתתפות מקפרלן, למכור נשק לאיראן נגד עיראק.)

בעיקבות זאת אמר וולש בפגישות עם ראשי בכטאל כי הצינור חיוני לקידום תהליך-השלום במזרח-התי-

ישראל ילשעבר היה שותף לעסק של הנחת הצינור

כון, ולכן צפויה לו עזרה ממשלתית אמריקאית. וולש הוצג עליידי מיז לפני מקפרלן כמספל בנושא הצינור, שבו יש לממשלת ארצות-הברית עניין. בסוף 1985 שכר וולש את שרותיו של עורך-הדיון ויליאם קלארק, שהיה גם הוא בעבר היועץ לביטחון לאומי לנשיא. על קלארק הוטל להשתתף בפגישה שאירגן מקפרלן בבגדאד בהשתתפות וולש, עם ראשי עיראק. נוכחות קלארק נועדה לסמל את העניין הממשלתי האמריקאי בפרוייקט.

אחרי שנכשל הנסיון לשנות את תקנות-הסיוע האמריקאי, כדי לאפשר להשתמש בכסף לאבטחה נגד התקפה ישראלית, נעשה ניסיון אחרון כדי להבטיח ערבות של האירגון הממשלתי לביטוח השקעות אמריקאיות בחו"ל. אולם גם אירגון זה סירב להצעה, בגלל חוסר-היכולת לצפות את מהלכי-ישר-אל.

הרעיון והתוכנית שבקו חיים לכל חי, חקירת התובע האמריקאית לא העלתה עד כה ראיות לכך שמיז הפיק הנאה כספית מן התוכנית, למרות שהוכח כי בעבר היה שותף בהשקעה של 60 אלף דולר באמצעות וולש בעסקים הקשורים בנאדטך. אולם החור קר רק התחיל את החקירה, ופרט לגיי לריים נוספים הקשורים במיז צפויות גם הפתעות בנושא הישראלי.

יגאל לביב